

Analyse arbeidsongevallen met de fiets

Inhoudstafel

1 Wat is een arbeidsongeval?	3
2 Van 2013 tot 2018: analyse door AXA van de arbeidsongevallen met de fiets	4
1. Ongevallen met de fiets worden steeds ernstiger en doen zich steeds vaker voor	4
2. Dodelijke ongevallen	4
3. 's Morgens extra voorzichtig zijn!	5
4. Van november tot januari: opgepast voor de donkere maanden!	5
5. Maandag, dinsdag en donderdag zijn de boosdoeners!	5
6. Hoe ouder en hoe meer anciënniteit, hoe groter het risico	6
7. Ernst van de verwondingen en arbeidsongeschiktheid	6
3 Elektrische fietsen: 11 keer meer ongevallen op 6 jaar tijd!	7
4 AXA Safety Advice Services: preventie ten dienste van fietsers	8

Steeds meer mensen nemen de fiets om naar het werk te gaan. Niets om verbaasd over te zijn als je bedenkt hoeveel kilometer file er dagelijks op de weg is en hoeveel stress die files met zich meebrengen. Maar heeft de toename van het aantal verplaatsingen per fiets een invloed op het aantal ongevallen of de ernst ervan?

De preventie-ingenieurs van AXA Safety Advice Services hebben zich over deze kwestie gebogen in het kader van de wereldveiligheidsdag: ze hebben de arbeidsongevallen met de fiets die tussen 2013 en 2018 bij de maatschappij zijn aangegeven, onder de loep genomen.¹

Belgische bedrijven hebben weliswaar ervaring met de preventie van verkeersongevallen, maar in de analyse komen een aantal punten naar boven die aandacht verdienen om de veiligheid te garanderen van werknemers die de fiets gebruiken om naar het werk te gaan of bij het uitoefenen van hun functie.

1 Wat is een arbeidsongeval?

Het kader wordt beschreven in de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971. Een arbeidsongeval kan dus worden omschreven als een plotselinge gebeurtenis die een werknemer op de werkweg of tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt en die een letsel veroorzaakt. Op basis van dit principe wordt een ongeval dat uitsluitend stoffelijke schade met zich meebrengt, niet als een arbeidsongeval beschouwd aangezien het geen letsel veroorzaakt.

“ Een arbeidsongeval is een plotselinge gebeurtenis die een werknemer op de werkweg of tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt en die een letsel veroorzaakt

”

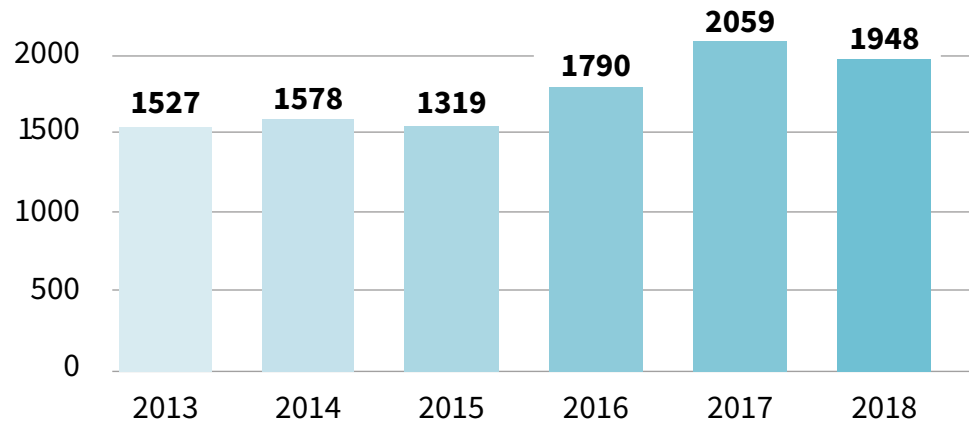
1. Dit wil zeggen dat er geen rekening is gehouden met ongevallen in het kader van activiteiten buiten het werk en ongevallen met gemotoriseerde tweewielers (bijvoorbeeld bromfietsen of motoren).

2 Van 2013 tot 2018: analyse door AXA van de arbeidsongevallen met de fiets

1. Ongevallen met de fiets worden steeds ernstiger en doen zich steeds vaker voor

Het is een feit: het aantal ongevallen met de fiets neemt toe, vooral sinds 2016.

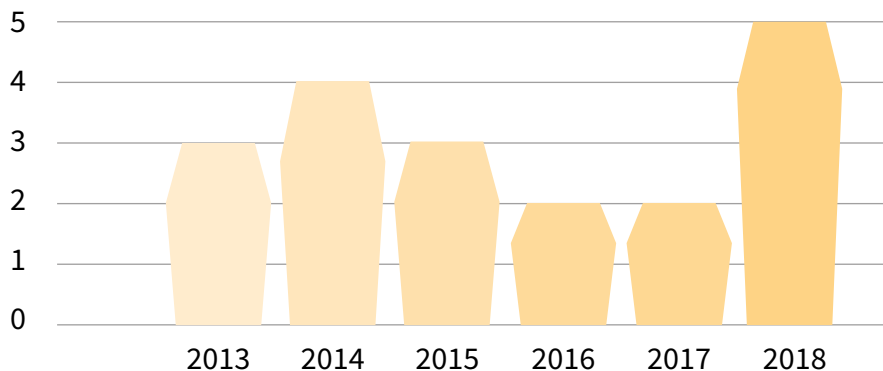
Aantal aanvaarde ongevallen

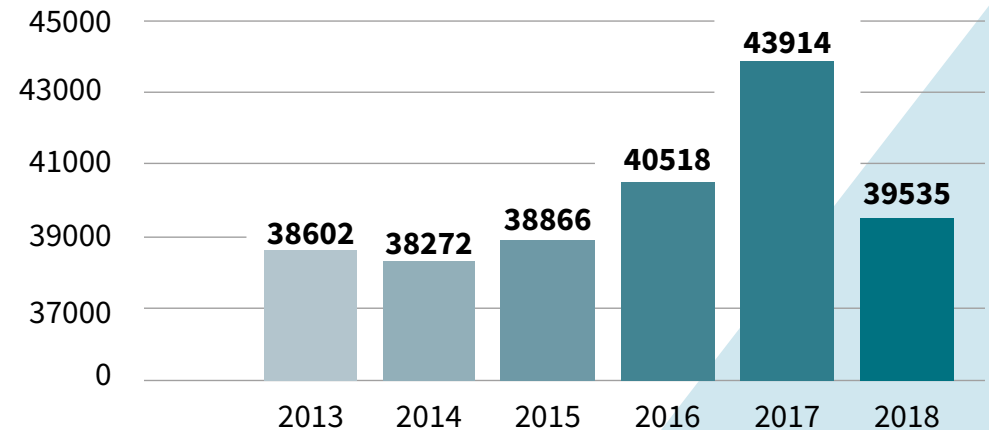
In 2013 zijn 20% van de slachtoffers bij wegwerkongevallen fietsers. In 2017 stijgt dit naar 28% en in 2018 betreft dit 30% van de aanvaarde wegwerkongevallen. Indien we kijken naar het aantal dagen werkverlet bij de wegwerkongevallen, zien we dat in 2013 bij 17% van het aantal dagen werkverlet een fietser het slachtoffer is. In 2018 bereiken we een piek, met 27% van de verloren werkdagen waarbij een fietser betrokken is.

2. Dodelijke ongevallen

Tussen 2016 en 2017 hebben in totaal vier fietsers het leven gelaten als gevolg van een arbeidsongeval. We hebben nu te maken met een verdubbeling van dit cijfer, want in 2018 alleen al waren er vijf slachtoffers.

Aantal verletongevallen

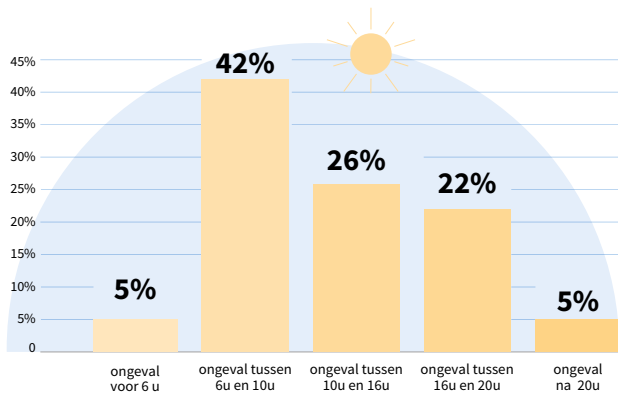

3. 's Morgens extra voorzichtig zijn!

In tegenstelling tot wat we zouden denken, is het 's morgens gevaarlijker om te fietsen dan 's avonds.

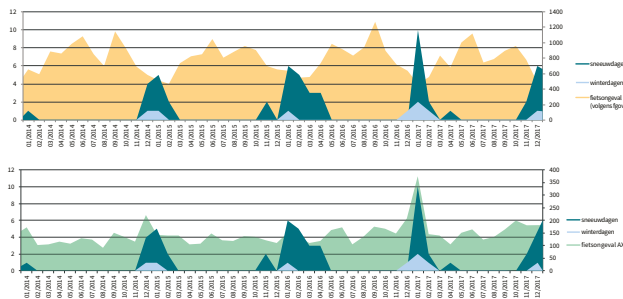
42% van de ongevallen met de fiets doet zich immers tijdens de ochtendspits voor en 22% tijdens de avondspits.

Hoe komt dat? Zoals dat in België vaak het geval is, heeft dit te maken met het weinige daglicht dat er is! Statistisch gezien is er 's morgens tussen 6 en 10 uur minder licht dan 's avonds tussen 16 en 20 uur.

4. Van november tot januari: opgepast voor de donkere maanden!

Dit verklaart ook waarom de meeste ongevallen zich voordoen tijdens de donkerste maanden en niet in de lente, wanneer veel beginnende fietsers de baan opgaan. In deze periode van het jaar neemt de zichtbaarheid toe en het risico op slechte weersomstandigheden af, en dus is het veiliger om met een tweewieler de baan op te gaan.

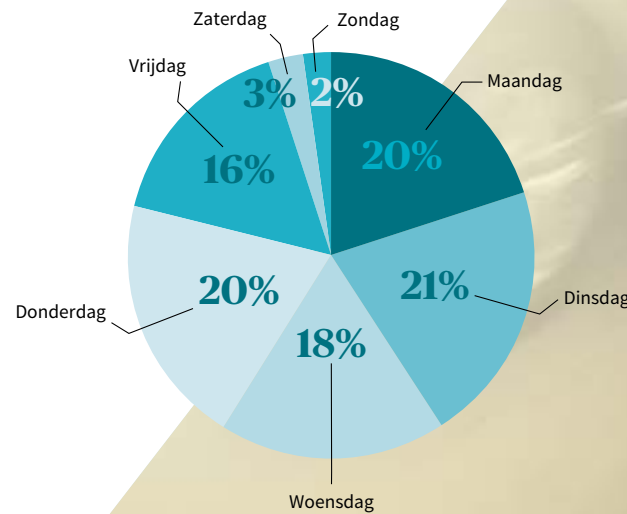
Het interessante aan deze analyse is dat we een duidelijke correlatie zien van het aantal fietsgerelateerde arbeidsongevallen met de sneeuw- en winterdagen (www.meteobelgie.be). De pieken in sneeuw en winterdagen zie je ook terug in het aantal ongevallen. De werknemer die met de fiets naar het werk gaat, gaat dit immers vaak ook doen in barre weersomstandigheden. En het is net op die momenten dat ongevallen zich voordoen.

Vergelijken we dit met onze nationale statistieken van ALLE fietsongevallen, dan zien we vooral pieken in de niet winterse maanden. De fiets van de recreant wordt vaak enkel uitgehaald bij mooi weer. En we zien dan ook duidelijk veel minder fietsongevallen in de winterse maanden.

Preventie voor de recreatieve fietser organiseren we dus best in het voorjaar. Preventie voor de werknemer die fietst naar of tijdens de werkuren, gaan we best in het najaar extra sensibiliseren. En dan meer specifiek naar het risico op rijden in winterse omstandigheden.

5. Maandag, dinsdag en donderdag zijn de boosdoeners!

Traditioneel gezien zijn dinsdag en donderdag de weekdays waarop het grootste aantal mensen gaat werken. Het mag ons dan ook niet verbazen dat die dagen de dagen met de meeste ongevallen zijn!

42%

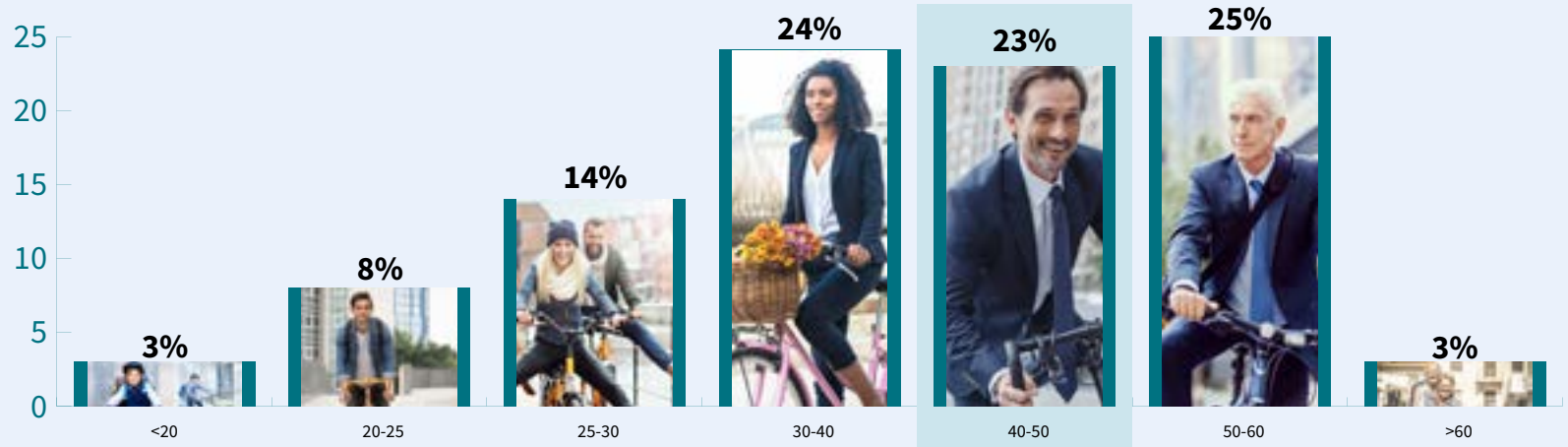
Ongevallen doet zich tijdens de ochtendspits

22%

tijdens de avondspits

6. Hoe ouder en hoe meer anciënniteit, hoe groter het risico

Werknemers in de leeftijdscategorie 50-60 jaar lopen het grootste risico. Bij maar liefst 1 op 5 ongevallen met de fiets is een werknemer betrokken die meer dan 30 jaar anciënniteit heeft. Het aantal afwezigheidsdagen ligt evenwel niet hoger bij deze categorie. Het aantal afwezigheidsdagen is namelijk het hoogst bij werknemers die tussen de 10 en de 20 jaar anciënniteit hebben.

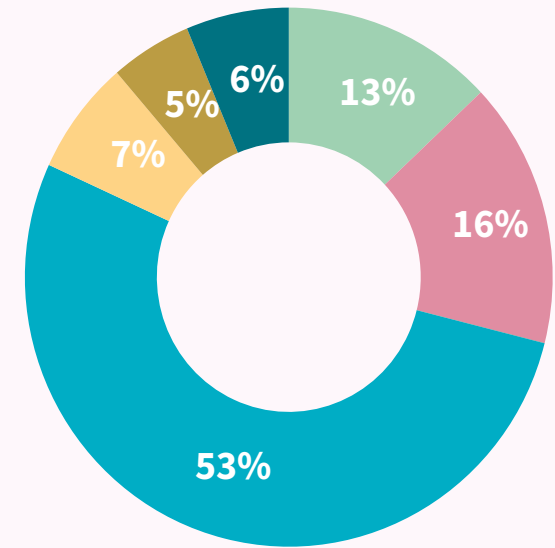
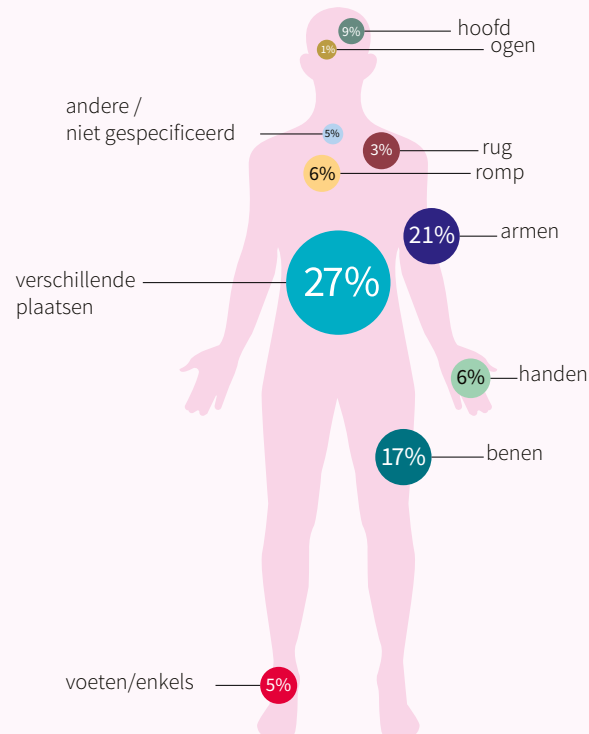
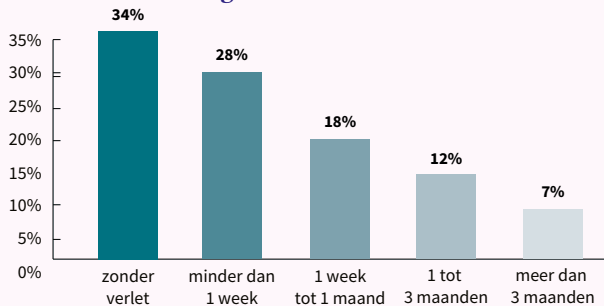

7. Ernst van de verwondingen en arbeidsongeschiktheid

Meer dan de helft van de ongevallen met de fiets brengt slechts lichte verwondingen met zich mee, die leiden tot een afwezigheid van minder dan een week. In 1 op 5 gevallen leidt de ernst van de verwondingen tot een afwezigheid van meer dan een maand.

27% van de aangiftes heeft betrekking op meervoudige verwondingen, 21% op verwondingen aan de armen en 17% op verwondingen aan de benen. In 1 op 10 gevallen is er ook sprake van verwondingen aan het hoofd; het is dus belangrijk om een goede helm te dragen, ook al is dat niet verplicht.

aantal aanvaarde ongevallen

- breuken
- oppervlakkige trauma
- ontwrichting
- inwendige trauma
- andere niet gespecificeerd
- meervoudige letsels
- verstuing

3 Elektrische fietsen: 11 keer meer ongevallen op 6 jaar tijd!

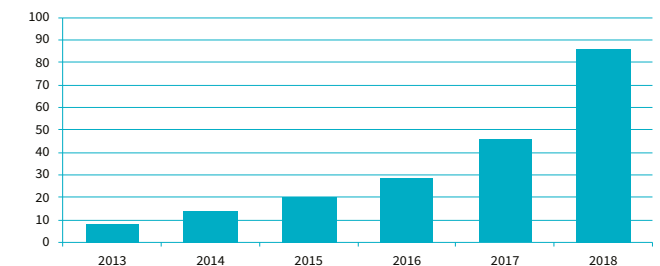
We zien niet alleen steeds vaker elektrische fietsen op straat, maar we merken ook dat het aantal ongevallen met deze tweewielers exponentieel toeneemt. Het aantal ongevallen met elektrische fietsen is de afgelopen zes jaar (2013-2018) namelijk 11 keer hoger! Toch wel zorgwekkend als je weet dat twee vijfde van de fietsen die vandaag aangekocht worden, uitgerust zijn met een elektrische ondersteuning.

Verder zien we dat in 2018 4% van de fietsongevallen op de werkdag met een e-bike was, goed voor 8% van de verloren kalenderdagen.

Door de snelheid en het gewicht van deze rijtuigen zijn de ongevallen die ze veroorzaken ook ernstiger. In 2013 zaten we aan 35 afwezigheidsdagen als gevolg van een ongeval met een elektrische fiets; vijf jaar later zitten we al aan 2800 dagen!

Zowel in 2015 als in 2018 kenden we een dodelijk slachtoffer met de elektrische fiets tijdens een wegwerkverplaatsing.

Aantal dagen ongeschiktheid

Op de aangifte is het niet verplicht om te vermelden dat het om een elektrische fiets gaat. Deze cijfers zijn gebaseerd op de beschrijvingen in de aangifte.

4 AXA Safety Advice Services: preventie ten dienste van fietsers

Steeds meer mensen gebruiken de fiets om hun woon-werktraject af te leggen. We moeten deze trend zeker toejuichen en aanmoedigen, want hij vormt een alternatief dat duurzaam is voor de gezondheid, het milieu en de mobiliteit.

Bij AXA Belgium helpen we bedrijven al meer dan 100 jaar met hun strategie om ongevallen te voorkomen. Bij het departement Safety Advice Services werken we een aantal initiatieven uit om de veiligheid van zowel 'elektrische' als traditionele fietsers te verbeteren.

De evolutie van de manier van werken, de transformatie van organisaties, de nieuwe gebruiken en behoeften die ontstaan zijn uit de digitalisering gaan hand in hand met de - noodzakelijke - evolutie van de communicatie- en preventiemiddelen. AXA Belgium heeft dus een reeks elektronische tools en documenten uitgewerkt om in te spelen op de behoeften van zijn verzekerden. Zo krijgen bijvoorbeeld meer dan 5000 klanten een paar keer per jaar e-mails met praktische informatie rond het voorkomen van arbeidsongevallen. Maar dat is niet alles; AXA heeft ook dossiers rond fietsgedrag, een theoretische opleiding voor fietsverplaatsingen in het verkeer, een quiz rond verkeersveiligheid uitgewerkt, en biedt samen met haar partner VIAS ook workshops rond elektrische fietsen aan.

Voor meer informatie over de diensten en activiteiten van de preventieteams van AXA Belgium, kan u surfen naar de [preventie pagina van AXA Belgium](#).

Persdienst
De Muynck Gianni +32 0476627716
gianni.a.demuynck@axa.be

